

Petroosoono aa nnaagiai yanaa aavaa fafaara reeravai

Aa nnaagiai yanaa aavaa Petroosoono raa kioo tauraa tuanaa ausa hanigiada vo mmata vo mmata varuuyani reeravai. Petrooso vaidiyya unnakua aataruuyauvaa gioonna kiaapuuya kiaa mmuuvaudiri sabi nuaira aataru maisaiyauvaa uuyauvaara Petrooso aa yanaa aavaa roo iya ooqoo tiravai. Ii mmuakiaa itai aataru iyauvaa yaatareera kuaivo ataama vainoo. Anutuuqaaraata Udaanga Yisuu Kirisiinnaraatama arinaima rikiaa kuaiyauvaa puaisa utuaaravaivee. Ii kua iyauvaa ngiari avuuyauvaadiri Yisuunna teeda ivo tuu kuaiyauvaa rikiooyaano kooyaa iya kiaa mmiravai. Petrooso ii kua iyauvaara aa yanaa aavaa reeravaivee.

¹ Na Simoono Petrooso Yisuu Kirisiinna mmoori vareera vaidivai na inna kua varee nuaira aposoroovoono aa yanaa aavaa fafaarakiaunoo.

Yisuu Kirisiiva ti vitoo yoketaivau yapaivoono inna Anutuuqovee. Ivo safu tuanaavai varioo ngii tasipaikiai ngia vaa ausa hanigiada innara kutaavaivee kiaiyanani na aa yanaa aavaa fafaarakiaunoo. Ta vaa ausa hanigiada ivaitanaara kutaavaivee kiaa kiada ivaara yoketaavee kiaa variannaneema ngia itaama mmuaikaraama variayani na aa yanaa aavaa fafaarakiaunoo.

² Ngia Anutuuqaata ti Udaanga Yisuu Kirisi-innaatama tuqinnama teeda rikiakiai ivaitana kati ngiiyara yoketaama yaata utida ngiari ausa nuufaivaitana ngii mikio pinaavai nnaasu vaki-aiveeraivaara na yaata utuaunoo.

Anutuuqo ti maavee tiao ti mmataama kieera-vai

³ Yisuuva pinaa ari vookarai vaidivai varioo ivo safu tuanaavai varivai. Itaama variivoono ari varineema ta variaaraivaara ivo ti maavee tiravai. Anutuuqo innaki varikio ivo yaagueeqama variivo inna Anutuuqovee. Ta innara arinaima teeda rikiaunnaivaara inna yaagueeqaivoono yaagueeqaivaa ti mmivai. Ti mmikiai ta ti variraivaara teeta inna roosiima yoketaama varida hama vo mminnaavaara buaakiaaravai. ⁴ Ivo itaama pinaavai variivoono kua kuaa teerama kioo yoketaa kuaiyauvaa ti kuaa ti mmiravai. Ii kua iyauvo ari vookarai kuayauvai vaivai. Fai ngia iyauvaa arinaima rikikio aa mmata aavau vai maisa aataruuyauvo ngii utinaree kuaa iinai ngia aikiooma iyauvaa yaatarada Anutuuqaa roosiima yoketaama variaaravai.

⁵ Ii aataru ivo itaama vaivaara yaata utida ataama yaagueeqama variatee. Ngia Yisuu Kirisiinnara kutaavaivee kaiya yoketaama variatee. Yoketaama varida yoketaa aataru mmooriivaaraata maisa aataru mmooriivaaraatama arinaima teeda rikiatee. ⁶ Arinaima teeda rikiada ngiingii mmamma iikiatairaivaara

ooqoo kiatee. Ngia ngiingii mmamma iiki-atairaivaara ooqoo kias kiada maisa mmoori-ivo ngiisi nninai rikiadaata mmannammanna yaagueeqama variatee. Ngia mmannammanna yaagueeqama varida Anutuugo varineema variatee. ⁷ Ngia itaama varida ngiingii seenaiyara mmoori yoketaivaa iikiatee. Ngia ngiingii seenaiyara mmoori yoketaivaa iida ngiingiiyara ngiingiiyara mmuduuya ruatee. ⁸ Fai itai aataru iyauvo ngiiki vainno kaayau suvuainai fai ngia ti Udaanga Yisuu Kirisiinnara arinaima teeda rikiada inna mmooriivaa iida hama kuminayaa iiki-aaravai. Fai iiraivo vainaravai. ⁹ Hama gioonna kiaapu voovono itai aataru iyauvaa iivono fai ivo ataama varinaravai. Fai ivo vaidi avu huruutavai roosiima varioo ari vainima vai aataruuyauvaa too hama tuqinnama eyommaayauvai taanaravai. Yisuuva inna mminnamminnaa maisa eenanaiyauvaa vaa rugaiyauvaara vaa taunnu kiaiavaivee.

¹⁰ Ni seenayaso, itaama vainai Anutuugo vaa ngii maavee kias kioo ariinnee kias ngii mmataama kioovaara yaata utida arinaima rikiada ivo ii aataruuvaa puaisa utuatee. Fai ngia itaama iida hama inna aataruuvaara haruruaaravai. ¹¹ Itaama vainai ti Udaanga Yisuu Kirisiiva ti vitoo yoketaivau yapeeraivo tiyara dira yoosinna tupatupaa vairaivakira fai ngia vikio rikioo Anutuugo fai kaayauma ngiiyara yoketaimmo aataruuvaa kooyaa ngii vitainai ivaki kuaaravee.

¹² Fai ivaara na ii kua iyauvaara mmuakiaa suai makemakee ngii giaa ngii miee varinara-

vai. Vaa ngia iyauvaa rikiada kua kutaivo ngi-
iisi vaivaa puaisa utuaivaa na vaa rikieennaata
mmannammanna ivaara ngii giaa ngii minaravai.
¹³ Na yaata utuaunoo. Aa na homo mmata aavau
variau suaivaki na kava ngii giaa ngii minai ngia
iikiaaraivo inna yoketaavai. ¹⁴ Vaa na tauvai.
Fai na kiisa suai putuee ni nnabaivaa pikiaanara-
vai. Ti Udaanga Yisuu Kirisiiva na putinaraivaara
vaa kooyaa ni giaa ni mivai. ¹⁵ Fai yapooma na
putinai rikiada ngia mmuakiaa suai ii kua iyau-
vaara tuqinnama yaata utida rikiaateeraivaara
na kooyaa ngii giaa ngii miaunoo.

*Ta Yisuu Kirisiinna yaagueeqa ari vookarauvaa
teeravai*

¹⁶ Ti Udaanga Yisuu Kirisiiva yaagueeqama
variraivaaraatama ivo kava tiinaraivaaraatama
ngii giaa ngii mira suaivaki hama ta vaidiia
yaatayaadiri unnakua uriiyauvunugiataama ngii
giaa ngii miravai. Vaa ta titi avu tuanaiyauvaadiri
inna yaagueeqa ari vookarauvaa teaseravai. ¹⁷ Ari
Koova Anutuugo kua yoketaivaa inna kiaa mmioo
mmeekia ari vookarauvaa inna mmuu suaivaki
ta variravai. Anutuugo pinaa mmeekia too ari
vookarau yoosinnaivakidiri Yisuunnara tuduu ta
rikiannaduu ataa kua tunoo: Inna ni Maapu
tuanaivovee. Na innara mmuduuya ruee na
inna tauko pinaama ni yoketaunoo, tiravai. ¹⁸ Ta
taapi Anutuugo mmataama kioovau Yisuunna
tasipama varuu suaivaki ii kua ivo ngiau aapuu-
vakidiri tuuvaa ta teteenoo safuuma rikieeravai.

¹⁹ Itaama vaikiaa nnaaruaa vaidi forofetaiya
gioonna kiaapuuya kiaa mmuu kuaiyauvaara ta
yaagueeqama kutaavaivee kiaunnavai. Ngia

iya kuaiyauvaa tuqinnama rikiada puaisa utuaaraivo inna yoketaavai. Iya kuaiyauvo toobaivaa ta upisiivaki subi yapa kiaunnano taineema kooyaa kua oyaivaa ti kiasa ti mmivai. Ii kua iyauvo vakia roo ngioo ngioo patairaivaa roosiima kooyaa vaivai. Itaama vaikio rikioo Yisuuva ngiiki varikio patairaara aakiapuaivo taineema ii mmeekia ivo ngii aakiyaiyauvaki taivai. Ivaara iya kuaiyauvaa tuqinnama rikiada puaisa utuaaraivo inna yoketaavai. ²⁰ Aa mmuakiasa kuavai yaatareera kua aavaa arinaima rikiaatee. Hama gioonna kiaapu voovono Anutuugo forofetaiya kiasa mmuu kua voovai Anutuugaa kua fafaaraivaki vai kua oyaivaa arinaidiri ivaa rikioo tiivai. ²¹ Hama Anutuugo tuu kua voovai vaidiia ngiari yaata tinniiyauvunugiataama tiravai. Mmannasa Yoketaivo iya tasipooduu iya mmayaayaivo Anutuugaasidiri tuuvaa kooyaa tiravai. Ivaara hama vaidi voovono arinaidiri oyaivaa rikioo tiivai.

2

Petorooso unnakua vitairaiyara yaagueeqama tiravai

¹ Nnaaruaa unnakua forofetaiya gioonna kiaapuuya tasipama varuneema unnakua vitairaiya mmuaikaraama fai ngii tasipama variaaravai. Varida ngia maisama varia- teeraivaara Anutuugaa kuaivauidiri haubayama kiasa kiada unnakuaiavaa haumaki ngii giasa ngii miaaravai. Ti Nnoonnaivo iya mminnamminnaa maisaiyauvaara putuuvaara iya innara ooqoo

kiaaravai. Fai iya itaama innara ooqoo tikio Anutuugo ngiari irisai maisaiyauvaa akiairaama iya mminai putu taika kiaaravai. ² Itaama vainainnaata iya sabi heera aataruuvaa iida koonnama varida mmamma maisaira aataruuyauvaa iikiai fai kaayau gioonna kiaapuuya ivaugiataama kuaaravai. Iya itaama iikiaiavaa fai hama ausa hanigieera gioonna kiaapu vooya teeda Anutuugaa kua kutaa tira aataruuvaa maisa kua kiaaravai. ³ Ii unnakua vitaira vaidi iya sikauyauvaara kaayauma ngiari varaaree kiasa kiada ngiari tinniyaadiri sabi kua kiasa kiada mmayaayaiyauvaa ngii giaa ngii mida ngii sikauyauvaa varaaravai. Hokoba suai Anutuugo iya iikiai yauvaara kua pinaivaki iya yaparainarivoono teerama kioo varioo iya irisai maisaiyauvaa iya mminai putu taika kiaaraivaara avu too nnaasu varinoo.

⁴ Aangeraiya mminnamminnaa maisaiyauvaa varooyara hama Anutuugo iyara boo tirainno ivo ikia too varii yoosinnaivaki iya kagaari kieeravai. Kagaari kiooduu soopa pinaa upisiivaki varida Anutuugo iya yaparaira suaivaara faannaida variravai. ⁵ Nnaaru gioonna kiaapuuya maisama varuuyara hama Anutuugo iyara boo tirainno nnoori pinaa ari vookarauvaa ee-oo tuduu iya raputuduu putiravai. Nuvuaava ari mmuaavoono safuuma variateera kuaivaa gioonna kiaapuuya kiasa mmioo nnaasu variravai. Varuduu Anutuugo inna vitoo yoketaivau yapa kioo gioonna kiaapu yaaku saivai sainaidiri taaravoomaatama vitoo yoketaivau yapa kieeravai. ⁶ Anutuugo

yoosinnaivaitana nnutuuvaitana Sutuuma Kumuaravaitana tuduu ikiaivo taa taika kioodoo ruga kieeravai. Yapooma variaara gioonna kiaapuuya hama Anutuuqaara yaata utuaaraiya ivaudiri iya ngiari irisai maisaivaa varaaraivaara arinaima teeda rikiaaravai. ⁷⁻⁸ Hama yoosinna Sutuuma rugoo suaivaki safuuma varuu vaidi voovai nnutuuvo Rotoo ivaki hara kioo variravai. Hara kioo varuduu vaidi Anutuuqaa aataruuvaa hatokooya ngiari mmammaiyauvaara nnaasu yaata utida makemakee sabi heera aataruuvaa uuduu ivaa tooduu inna maisairavai. Maisauduu yoketaama iya tasipama varioo vo suai vo suai makemakee iya maisa mmooriyauvaa uuvaa too iya maisa kua tiraiyauvaa rikiooduu inna ausaivo kaayauma mmuaarareeravai. Mmuaararoo varuduu Udaanga Anutuuqo ivakidiri inna vitoo yoketaivau yapa kieeravai. ⁹ Anutuuqo itaama uuneema ta yoketaama variaunnaiya mmuaararai maisayauvo tiisi nnino rikioo ivo ivakidiri aikiooma ti vitoo yoketaivau yapaanara aataruuvaa vaa ivo too rikiaivai. Aanna makee gioonna kiaapu maisama variaya ngiari maisama iira aataruuyauvaa irisaiyauvaa iya mminaraivo vaikiyai rikidaata iya mmannammanna itaavai varia rada vidada ivo iya yaparainara suaivaki iya mminara aataruuvaatama vaa ivo too rikiaivai. ¹⁰ Gioonna kiaapuuya kaayau maisama varida ngiari mmamma iira aataruuyauvunugiataama vida iyara dira kietaiya kua kuaiyauvaara ooqoo kaiyara Anutuuqo itaama irisai maisaiyauvaa iya mminara aataruuvaa kua kutaa tuanaa ivo

too rikiaivai.

Ii unnakua vitaira vaidi iya vueennaida varida haunninniida hama aangeraiya yoketaama ari vookaraama variyaiya mmemmaana virama kiada iyayaadiri koonnama yaata utida unnakuaiavaa kiaavai. ¹¹ Iya itaa kiaani aangeraa yoketaiya hama itaa kiaavai. Aangeraa yoketaiya yaagueegama varida ii unnakua vitaira vaidi iya yaata-reeraiya Anutuuga avuuvau hama aangeraiya ari vookaraama variyaiyayaadiri koonnama yaata utida unnakuaiavaa kiaavai.

¹² Ii vaidi iya fayai mmamaraiya yaata utiraivaa roosiima yaata utida kati nuaida varida iikiaavai. Iya hama arinaima teeda rikieera aataruuyauvaara maisa kua kiaavai. Vaidiia fayai mmamaraiya ruputuaani putuaaneema ngiari maisama variraivo iyaki vaivaara fai irisai putuaaravai. ¹³ Iya ari vo gioonna kiaapuuya mmamma nniitareeraivaa mmuneema irisaivaa Anutuugo mmamma nniitareeraivaa iya mminaravai. Iya mmamma iira aataruuvaa ikianna koovau iikiaivaara iya yoketaivai. Iya ngii tasipama yeenna nneeda varida ngiari unnakua aataru maisaivaa iikiaivaara homo ivaara yaata utuaavo iya yoketaivai. Itaama vaino ngii mmamma maisakiataama vaikiainnaata ngia kati iya tasipama variaavai. ¹⁴ Iya gioonnaiya taavo iya yoketaikiai sabi heera aataruuyauvaara nnaasu yaata utu kiada variaavai. Iya mminnamminnaa maisaiyauvaara hama iya pirisaikiai iya varaata varaataikiai ivaara nnaasu yaata utu kiada variaavai. Anutuuga aataruuvau homo muaraagama

varia rada ngiayia iyaano iya teeda vunnisi yau ruaani haruruaavai. Iyaano iya varaata varaatai mminnaiyauvaa varaara aataruuvaa teeda rikiaayara tida ivau nnaasu yaata utu kiada variaavai. Fai Anutuugo irisai maisaiyauvaa iya mminaravai. ¹⁵ Iya safu aataruuvaa pikiada maisa aataruuvau sabisaabi vida raubiriikiaavai. Iya nnaaruaa vaidiivaa nnutuuvo Bosoronna mmaapuuvaa nnutuuvo Biriama uuvaugiataama iikiaavai. Ii forofetaa vaidi Biriama ivoono maisa aataruuvaa gioonna kiaapu Isarairaiyara uuvaara irisai sikauyauvaa varaanaraivaara mmuduuya riravai. ¹⁶ Ivo gioonna kiaapuuya maisa mmooriivaa iinara vuduu aataruuvau ari puara togiivo hanigioo innaata yaagueeqama kua tiravai. Puara togiivo hama kua tuuvo vaidi kuaivakidiri forofetaivaata kua tioo iva kumimaka aataruuvaa iinara vuuvaara inna uuda rairavai.

¹⁷ Ii unnakua vitaira vaidi iya nnoori rumuruumaiyauvo reekairaiyauvaa roosiima variaavai. Aasannai mmataivaki yuunna yaamurukaivoono ngioo namaiyauvaa rupikio hama vati ruaivaa roosiima iya maisama variaavai. Ivaara Anutuugo upisi tuanaa yoosinnaivaki iyani mmaataiyauvaa vaa teerama kieeravai. ¹⁸ Iya ngiariiyara mannaka tida sabi kua kiaa kiada maisama varira gioonna kiaapuuyakidiri vooya pikiada yoketaa aataruuvau kuaaree kiaa viraiya iida taaree kiaa kiada kava iya maisama variateeraivaara iya mmaara iikiaavai. Ii unnakua vitaira vaidi iya ngiari mmammaiyauvaara nnaasu yaata utida

makemakee sabi nuaida varida kava iya vitaaree kiasa iya mmaara iikiaavai. ¹⁹ Iya kiasano: Vo aataru voovoono yeena roosiima ngii puaisa raivoora ngiengie yaata utuaiyauvunugiataama kati kuatee. Iya itaa kua kaiiya maisamaisama iira aataruuyauvo yeena roosiima iya puaisa rau kiaikiai hama iya yopeema ivaa yaatarada ngiari yaata utiraivau kati kuaavai. Ivaa oyaivo ataama vainoo. Fai vo aataru voovoono vaidiivaa yaataroo puaisa inna utiivaa hama ivo yopeema pikiaanaravai. ²⁰ Gioonna kiaapu vooya ti Udaanga Yisuu Kirisiiva ti vitoo yoketaivau ti yapai kuaivaa rikiada mmatayaa diaa maisa aataruuyauvaa pikiaavai. Vaa tauraa mmatayaa diaa maisa aataruuyauvo iya puaisa utiravai. Nnaagiai Yisuunnara rikiada maisa aataruuyauvaa pikiaavai. Mo fai kava mmatayaa diaa maisa aataruuyauvo iya puaisa utinai fai iya kava maisama variaaravai. Tauraa iya kiisama maisama varida nnaagiai fai iya ngiari vookaraama pinaama maisama variaaravai. ²¹ Ii gioonna kiaapu iya Anutuuoqaa aataru safuuvaara hama rikiaatiri. Anutuuoqo irisai maisaiyauvaa iya mminaraivo inna kiisavai vaitirivee. Anutuuoqo yoketaa aataruuvaa iikiateera tuu kuaivaa vaa iya arinaima rikiadaata kava mmooka hanigia mmiaivaara ivo pinaa irisai maisaiyauvaa iya mminaraivo inna pinaa ari vookaravai. ²² Mmatayaa diaa mminnaivaudiri mmataama kioo kua voovai vainno tinoo: Faivo ari mmuruuvaa utu kioo kava nnaivaivee, tikio vo kuavai tinoo: Vaidiivo ari puaravaa fini kiaikio kava nnokokaivaki sonoma ruaivaivee, tiivai.

Ivaa roosiima gioonna kiaapuuya Yisuunna aataruuvaa mmooka hanigia mmida mmatayaa diaa maisa aataruuyauvaa vaa pikiaivaa kava varaaraivaara ii mmataama kioo tii kua ivaitana kutaa kuavaitana tiivai.

3

Yisuuva kava tiinaraivaara Anutuuqo kua kiaa teerama kieeravai

¹Ni seena na ngiiyara mmuduuya ruauyaso, na tauraa yanaa voovai ngiini fafaara raivo aanna nnaagiaivaa kava na ngiini fafaara raunoo. Na taara yanaavaitanaki ngiingii yaata tinniiyauvaki kua yoketaivaara nnaasu yaata utateeraivaara na ii kua iyauvaa fafaara ree ngii giaa ngii miaunoo. ²Nnaaruaa vaidi forofetaa yoketaa tuanaiya nnaagiai vainara kuaivaa tuuvaara kava yaata utida rikiaatee. Udaanga Yisuu Kirisiiva ti vitoo yoketaivau yapaivaa kua yaagueeqaivaa ta kua varada nuaira vaidiia ngii giaa ngii miaannaivaaraatama kava yaata utida rikiaatee. Ngia itaakiaaraivaara ni yoketainoo. ³Tauraa aa kua aavaa arinaima rikiaatee. Fai nnaagiai suaivaki vaidi vooya diitada ngiari mmamma iira aataruuyauvaara nnaasu yaata utida iikiaravai. Fai iya ngiiyara raida ⁴Yisuunnara kiaara: Ivo ariiyara na kava tiinaravee kiaa teerama kiaivoono deevakiinno variinnee? Ti kookiiaiyaa vaa putiravai. Mo ngiau mmata uu suaivakidiri mmuakiaa mminnamminnaiyauvo vakia roo vioo vioo aanna makee homo itaavai nnaasu vainoo, kiaravai. ⁵Iya aa na tinara kua aayauvaa hama tuqinnama rikiaavai.

Nnaaru ari nnaaru Anutuugo tuduu ngiau mmataivo vairavai. Nnooriivakidiri mmataivo kooyaa nnuduu nnooriivo mmataivaudiri sasakairavai. ⁶ Nnaagiai nnoori pinaivo ngioo mmataivau rummua apu kioodoo mmuakiaa gionna kiaapuuyaata mmataivau vau mminnaiyauvootama eyommaara putu taika kieeravai. ⁷ Ngiau mmataivo aanna makee vaivaa Anutuugo yapa kioovo vainono Anutuugo tauraa tuneema yapooma kava tino fai ikiaivo ngiau mmataivaa taa taikaanaravai. Ngiau mmataivo aanna makee vaivo fai vainono Anutuugo gionna kiaapuuya yaparainno maisama variyaiya ikia aakiaivaki kagaari kinai vikio ngiau mmataivootama taikaanaravai.

⁸ Ni seena na ngiiyara mmuduuya ruauyaso, mo aa kua aavaara sa taunnu kiaatee. Udaanga Anutuugo taikio mmuaa suaivoota kaayau nuanuuyauvootama (1000) mmuaakaraivaitana nnaasu vainoo. Hama ari vookaraivaitana vainoo. ⁹ Vaidi vooya yaata utida kiaanoo: Udaanga Anutuugo hokoba suai varioo hama ivo kua kiaa teerama kiaivaa iivaivee, kiaavo hama Anutuugo itaama iivai. Ivo hama mmuaa gionna kiaapuuvaa ikia aakiaana kagaarirainno mmuakiaaya ngiari mminnamminnaa maisaiyauvaa pikiada ausa hanigiateeraivaara ivo hokoba suai ngiiyara faannainno varivai. Ngia homo koonnama variaavoota ivo mmannammanna ngiiyara faannainno varivai.

¹⁰ Gionna kiaapuuya hama teeda rikieera suaivaki mmuara vareera vaidiivo mmuara varaanara nniivai. Itaama iirayaama fai Udaanga

Yisuu Kirisiiva tiinaravai. Tiino fai pinaa akuaiivo kurududu tino ngiauvo taikaanaravai. Taikano fai ngiauvau vai mminnaa mmuakiaayauvai ikiaivo taa mumunu utu raubiriima kino eyommaara taika kiaanaravai. Mmataivaatama mmoori mmuakiaa ivau varida iikiaiyouvaatama ikiaivo taa taika kiaanaravai. ¹¹ Fai mmuakiaa mminnaiyouvo itaama taa taika kiaanaraivaara aanna ngia variaaraivaara dataamaida yaata utuaannee? Ngia yoketaa tuanaaya varida Anutuugaa mmoori aataruuvaara yaata utida variatee. ¹² Anutuugaa suaivaara faannaida varida suaivo akiairaama ngiaiveeraivaara mmoori yoketaivaa iida varida itaama nnaasu variatee. Ii suai ivaki fai ikiaivo ngiauvaa taa taika kioo ngiauvau vai mminnaiyouvaa puaisa teeno nnoori kiaanaravai. ¹³ Itaama vainai mo teenoo Anutuugo kua kiaa teerama kioo karaasa ngiau mmataivaitana nninai ivau safuuma variaara gioonna kiaapuuya nnaasu variaaraivaara ta faannaida variaunnanoo.

¹⁴ Ni seena na ngiiyara mmuduuya ruauyasoo, itaama vainai ngia ii suai ivaara faannaida varida Anutuugaa avuuvau yoketaama varida sa mminnamminnaa maisa voovai ngiiki vakiaiveeraivaara yaagueeqama safu tuanaaya variatee. Yaagueeqama itaama varida Anutuugaa tasipama ausa nuufaivaa varada variatee. ¹⁵ Ti Udaanga Anutuugo hokobama faannainno variivaara yaata utida kiatee: Ta ausa hanigia kikio ivo ti vitoo yoketaivau yapaanaraivaara hokobama faannainno varinoo, kiatee. Pauruso ti seena ta innara

mmuduuya ruaannaivoono ivaara ngiini fafaara reeravai. Ivo Anutuuqaasidiri tinni yoketaivaa varoo ngiini fafaara reeravai. ¹⁶ Ivo ii Yisuuva kava tiinara kua ivaara tinaree kiaa mmuai kuaivaa mmuakiaa ari yanaiyauvunu fafaara reeravai. Ii yanaa iyauvunu vo kua vooyauvai gioonna kiaapuuya yaarida rikiada hama oyaiyauvaa arinaima rikiaavai. Gioonna kiaapu kumimakaiya hama Anutuuqaa aataruuvau tuqinnama kuaiya ii kua iyauvunudiri haubayama kuaiyauvaa kiaavai. Iya Anutuuqaa kua fafaara vooyauvunudiri haubayama kuaiyauvaa kiaaneema Pauruuso roo kua vooyauvunudiri mmuaikaraama haubayama kuaiyauvaa kiaavai. Iya itaama koonnama kiaivaara fai maisaivaa irisai putiraivaa ngiari varaaravai.

¹⁷ Ni seena na ngiyyara mmuduuya ruauyaso, vaa ngia ii kua na ngii giaa ngii miau iyauvaa arinaima rikiaavai. Itaama vainai vaidi hama Anutuuqaa kuaivaa rikiada iikiyaiya iya unnakua kiaa kiai kuaivaa sa rikiada kutaavee kiaa kiada ngia yoketaama variaivakidiri harurivoora tuqinnama haitatuukiatee. ¹⁸ Ti Udaanga Yisuu Kirisi-iva ti vitoo yoketaivau yapaiivoono kati tiyara yoketaama yaata utuoo varivai. Ivaara yaata utida innaraatama arinaima teeda rikiada varia rada vidada yaagueeqama yoketaama variatee. Ari nnutuuvo ngiau apu makee vainno tupatupaa itaavai nnaasu vakiaivee. Kua kutaa.

Karaasa Yeena Rau Kioo Kuaivovee
The New Testament in the Waffa Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Waffa long Niugini

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waffa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

4da5455c-4c87-58ee-a650-bb37acea5bca